

KONVENCIJA O OTROKOVIH PRAVICAH

**GENERALNA SKUPŠČINA ZDRUŽENIH
NARODOV JE 20. 11. 1989 SPREJELA
KONVENCIJO O OTROKOVIH PRAVICAH.
DRŽAVE SO V NJEJ OPREDELILE PRAVICE
OTROK TER JIH OPREDELILE KOT
POSEBEJ RANLJIVO SKUPINO.**

Več o otrokovih pravicah se
lahko naučite na spletnem tečaju
Akademije Amnesty. Skenirajte
QR kodo, opravite brezplačni
tečaj in si pridobite certifikat.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

1 **DEFINICIJA OTROKA**

2 **BREZ DISKRIMINACIJE**

3 **NAJVEČJA OTROKOVA KORIST**

4 **URESNIČEVANJE PRAVIC**

5 **DRUŽINSKO SVETOVANJE MED OTROKOVIH RAZVOJEM**

6 **ŽIVLJENJE, PREŽIVETJE IN RAZVOJ**

7 **IME IN NARODNOST**

8 **IDENTITETA**

9 **DRUŽINE NAJ OSTANEJO SKUPAJ**

10 **STIK S STARŠI IN SKRBNIKI**

11 **ZAŠČITA PRED UGRABITVIJO**

12 **SPOŠTOVANJE OTROKOVEGA MNENJA**

13 **PROSTO DELJENJE MISLI**

14 **SVOBODA MISLI IN VEROIZPOVEDI**

15 **VZPOSTAVITEV ALI PRIDRUŽITEV SKUPINAM**

16 **VARSTVO ZASEBNOSTI**

17 **DOSTOP DO INFORMACIJ**

18 **ODGOVORNOST STARŠEV**

19 **ZAŠČITA PRED NASILJEM**

20 **OTROCI BREZ DRUŽIN**

21 **POSVOJENI OTROCI**

22 **OTROCI BEGUNCI**

23 **OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI**

24 **ZDRAVJE, VODA, HRANA, OKOLJE**

25 **OČENA NAMESTITVE OTROKA**

26 **SOCIALNA IN EKONOMSKA POMOČ**

27 **HRANA, OBLEKA IN VAREN DOM**

28 **DOSTOP DO IZOBRAŽEVANJA**

29 **CILJI IZOBRAŽEVANJA**

30 **KULTURA, JEZIK IN RELIGIJA MANJŠIN**

31 **POČITEK, IGRA, KULTURA, UMETNOST**

32 **ZAŠČITA PRED NEVARNIM DELOM**

33 **ZAŠČITA PRED ŠKODLJIVIMI ZDRAVILI**

34 **ZAŠČITA PRED SPOLNO ZLORABO**

35 **PREPREČEVANJE TRGOVINE Z LJUDMI**

36 **ZAŠČITA PRED IZKORIŠČANJEM**

37 **OTROCI V PRIPORU**

38 **ZAŠČITA V VOJNI**

39 **OKREVANJE IN PONOVA VKLJUČITEV**

40 **OTROCI, KI KRŠIJO ZAKON**

41 **UPOŠTEVANJE NAJVEČJE OTROKOVE KORISTI V POSTOPKIH**

42 **VSI MORAJO POZNATI OTROKOVE PRAVICE**

1. Otrok je vsaka oseba, mlajša od 18 let.
2. Te pravice imajo vsi otroci. Nobenega otroka se ne sme obravnavati nepravilno.
3. Vsi odrasli in vlade morajo ravnati tako, kot je za otroke najboljše.
4. Vlade morajo poskrbeti, da vsi otroci v njihovi državi uživajo vse pravice.
5. Vlade morajo družinam in skupnostim dopustiti, da otroke v času odraščanja usmerjajo in učijo, kako najbolje uveljavljati njihove pravice.
6. Vsi otroci imajo pravico do življenja. Vlade morajo zagotoviti pogoje, da otroci preživijo in razvijejo svoj polni potencial.
7. Vsi otroci imajo pravico, da se njihovo ime vpiše v matični register in pravico do državljanstva.
8. Otroci imajo pravico do lastne identitete – z uradnim zapisom o tem, kdo so, njihovim imenom, državljanstvom in družinskimi vezmi.
9. Otroci ne smejo biti ločeni od svojih staršev, razen ko za otroke ni primerno poskrbljeno.
10. Če otroci živijo v drugi državi kot njihovi starši, morajo vlade omogočiti, da potujejo ter tako ostanejo v stiku.
11. Vlade morajo preprečiti nezakonite odhode otrok iz države (ugrabitve otrok).
12. Otroci imajo pravico, da svobodno izrazijo svoje mnenje o temah, ki se jih dotikajo.
13. Otroci imajo pravico deliti svoja spoznanja, mišljenje in občutenja, razen če je to škodljivo in žaljivo do drugih.
14. Otroci imajo pravico, da sami izbirajo svoje mišljenje, prepričanja in veroizpoved, a ne na način, ki bi omejeval druge pri uveljavljanju njihovih pravic.
15. Otroci se lahko pridružijo ali sami organizirajo skupine ali pobude ter se z drugimi srečujejo, a le, če s tem ne škodujejo nikomur.
16. Vsak otrok ima pravico do zasebnosti. Zakonodaja mora zagotavljati varstvo zasebnosti otrok.
17. Otroci imajo pravico, da dostopajo do informacij preko različnih virov. Odrasli morajo poskrbeti, da informacije, do katerih dostopajo, niso škodljive.
18. Starši so odgovorni za vzgojo otrok. Kadar otrok nima staršev, zanj prevzame odgovornost druga odrasla oseba, ki ji pravimo skrbnik_ca.
19. Vlade morajo otroke zaščititi pred nasiljem, zlorabami in zanemarjanjem s strani tistih, ki skrbijo zanje.
20. Vsak otrok, ki ne more biti v varstvu svoje družine, ima pravico, da je v ustreznem varstvu ljudi, ki spoštujejo njegovo veroizpoved, kulturo, jezik in druge vidike otrokovega življenja.
21. Ko so otroci posvojeni ali živijo v rejniški družini, je najpomembneje, da se upošteva in uresničuje njihova najboljša korist.
22. Otroci begunci imajo v tuji državi pravico do pomoči in zaščite ter enake pravice kot otroci, ki so v tej državi rojeni.
23. Vsi otroci, ki se soočajo z različnimi oblikami oviranosti, imajo pravico do najboljšega možnega življenja v skupnosti.
24. Otroci imajo pravico do najboljše možne zdravstvene oskrbe, čiste pitne vode, kakovostne zdrave hrane ter čistega in varnega življenjskega okolja.

- 25. Vsakemu otroku, ki živi v izvendružinskih oblikah bivanja, mora biti zagotovljeno, da se redno preverja, kako dobro mu gre in ali je ta oblika bivanja še vedno v njegovo najboljšo korist.
- 26. Otrokom iz revnih družin morajo vlade zagotoviti denarno in drugo podporo in pomoč.
- 27. Otroci imajo pravico do hrane, primernih oblačil in varnega doma, da lahko razvijejo svoj polni potencial. Vlada mora pomagati družinam in otrokom, ki si tega ne morejo privoščiti.
- 28. Vsak otrok ima pravico do izobrazbe. Osnovnošolska izobrazba bi morala biti brezplačna in dostopna, srednješolska in visokošolska pa dostopna vsem otrokom.
- 29. Izobraževanje mora spodbujati razvoj otrokove osebnosti, talente in zmožnosti.
- 30. Otroci imajo pravico, da se sporazumevajo v svojem jeziku in izražajo svojo kulturo in vero, tudi če si teh ne delijo z večinskim prebivalstvom države, v kateri živijo.
- 31. Vsak otrok ima pravico do počitka, prostega časa in igre ter pravico do sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih aktivnostih.
- 32. Otroci imajo pravico do zaščite pred izkoriščanjem in delom, ki je nevarno, jim škoduje in slabo vpliva na njihovo izobraževanje, zdravje ali razvoj.
- 33. Vlade morajo otroke zaščititi pred jemanjem škodljivih drog ter pred njihovo uporabo za namene proizvodnje ali prodaje drog.
- 34. Vlada mora otroke zaščititi pred kakršno koli obliko spolnega nasilja ali zlorabe, to se nanaša tudi na siljenje otrok v spolni odnos za denar ali gole fotografije in posnetke.
- 35. Vlade morajo poskrbeti, da otrok nihče ne ugrabi, jih proda ali trguje z njimi.
- 36. Otroci imajo pravico, da so zaščiteni pred kakršno koli obliko izkoriščanja ali okoriščanja, tudi če ta ni specifično opredeljena v konvenciji.
- 37. Otroka, ki so obtoženi kaznivih dejanj, se ne sme: kaznovati na krut, ponižujoč ali škodljiv način, obsoditi na doživljenjski zapor ali smrtno kazen in dati v zapor z odraslimi.
- 38. Otroci imajo pravico do zaščite v času vojne ali oboroženih spopadov. Če so mlajši od 15 let, ne smejo sodelovati v oboroženih spopadih ali biti vpoklicani v vojsko.
- 39. Otroci, ki so bili in so še vedno izpostavljeni poškodovanju, zanemarjanju, vojni ali drugi obliki slabega ravnanja, imajo pravico do pomoči, da pridobijo nazaj svoje zdravje in dostojanstvo.
- 40. Otroci, obtoženi kaznivih dejanj, imajo pravico do pravne pomoči in pravične obravnave v pravosodnem sistemu. Zapor bi moral biti zadnja možnost.
- 41. Če otroci živijo v državi, ki zagotavlja boljšo zaščito otrokovih pravic kot ta konvencija, se upošteva tista zakonodaja.
- 42. Vlade morajo poskrbeti, da otroci in odrasli poznajo pravice, ki jih določa ta konvencija.
- 43. – 54. Ti člani pojasnjujejo, kako bodo vlade, Združeni narodi, vključno z Odborom za otrokove pravice in Unicefom, ter druge organizacije zagotovile, da vsi otroci polno uresničujejo svoje pravice.

Spletno mesto Akademije Amnesty:
www.akademija-amnesty.si

Spletno mesto Šole človekovih pravic:
sola.amnesty.si